

İnfertilite Sorunu Yaşayan Kadınların Şiddete Maruz Kalma Durumlarının Belirlenmesi

Determination of Exposure to Violence of the Women's Having Infertility Problem

Tuba GÜNER EMÜL^a, Aysu BULDUM^a, Asiye UZEL^a

^aMersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mersin, TÜRKİYE

ÖZET Amaç: Bu çalışma, infertil kadınların şiddete maruz kalma durumlarını belirlemek amacıyla yapıldı. **Gereç ve Yöntemler:** Çalışma, tanımlayıcı nitelikte bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini Ocak 2017-Temmuz 2018 tarihleri arasında, üniversite hastanesinin yardımcı üreme teknikleri polikliniğine başvuran 131 infertil kadın oluşturdu. Araştırmanın verileri; araştırmacılar tarafından hazırlanan infertil kadınların tanıtıcı özellikleri ile infertilite süresi, nedeni ve şiddete maruz kalma durumuna yönelik sorulardan oluşan kişisel bilgi formu kullanılarak yüz yüze görüşme tekniği ile elde edildi. Veriler, bilgisayar ortamında SPSS for Windows 20.0 paket programı kullanılarak; sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, ki-kare testi ve students t-testi ile değerlendirildi. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edildi. **Bulgular:** Araştırmaya dahil olan kadınların, yaş ortalamasının $32,3\pm 6,8$ olduğu ve %42'sinin üniversite mezunu olduğu belirlendi. Kadınların %58'inin çalıştığı, %53,3'ünün aylık gelir algısının düşük olduğu ve %79,4'ünün de çekirdek aile yapısına sahip olduğu saptandı. Araştırmada, kadınların %31,2'sinin şiddete maruz kaldıkları, şiddete maruz kalan kadınların da %63,4'ünün psikolojik şiddet gördüğü belirlendi. Kadının ve eşinin öğrenim düzeyinin, gelir durumunun, aile tipinin ve infertilite tipinin şiddete maruz kalmada risk faktörleri olduğu saptandı. **Sonuç:** Araştırmada, infertilite tanısı konan kadınların yaklaşık beşte birinin şiddete maruz kaldığı ve kadınların yarısından fazlasının psikolojik şiddete uğradıkları belirlendi.

ABSTRACT Objective: The aim of this study was to determine the exposure to violence of infertile women. **Material and Method:** The study is a descriptive research. The sample of the study consisted of 131 infertile women who applied to the assistant reproductive techniques outpatient clinic of the university hospital between January 2017 and July 2018. The data of the study were obtained by face-to-face interview technique using the personal information form consisting of questions about infertility women, the duration of infertility, the reason and the state of exposure to violence, prepared by the researchers. The data were evaluated by using SPSS for Windows 20.0 package program on the computer using number, percentage, mean, standard deviation, chi-square test and students t-test. Statistical significance level was accepted as $p<0.05$. **Results:** The average age of the women involved in the study was 32.3 ± 6.8 and 42% were university graduates. It was found that 58% of women worked, 53.3% had low monthly income perception, and 79.4% had a core family structure. The study found that 31.2% of women were subjected to violence, and 63.4% of women who were subjected to violence were subjected to psychological violence. The level of education of the woman and her husband, income status, family type and type of infertility were found to be risk factors in exposure to violence. **Conclusion:** The study found that approximately a fifth of women diagnosed with infertility were subjected to violence and more than half of women who were subjected to violence were exposed to the type of psychological violence.

Anahtar Kelimeler: İnfertilite; şiddet; kadınlar

Keywords: Infertility; violence; women

Dünya genelinde, bir salgın niteliğinde yayılım gösteren kadına yönelik şiddet, cinsiyete dayanan, kadını inciten ve ona zarar veren; fiziksel, ruhsal, sosyal ve cinsel hasarla sonuçlanma olasılığı olan, toplum içerisinde ya da özel yaşamında ona baskı uygulanması ve özgürlüklerinin kısıtlanması olarak tanımlanmaktadır.

dır.^{1,2} Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 2013 verilerine göre dünya genelinde kadınların %35'i eşi/partneri tarafından cinsel veya fiziksel şiddete maruz kalmaktadır.³ Türkiye'de, kadına yönelik aile içi şiddet araştırması (2014) sonuçlarına göre kadınların %36'sı fiziksel, %12'si cinsel şiddete maruz kalmaktadır.⁴

Correspondence: Tuba GÜNER EMÜL
Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Mersin, TÜRKİYE/TURKEY
E-mail: tubaguner2007@hotmail.com

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences.

Received: 26 Feb 2020

Received in revised form: 22 Apr 2020

Accepted: 28 Apr 2020

Available online: 04 May 2020

2619-9459 / Copyright © 2020 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Dünya genelinde nüfusun önemli bir kısmını etkileyen bir diğer sorun da infertilitedir. İnfertilite, çocuk sahibi olmak isteyen çiftlerin en az bir yıl süreyle herhangi bir kontrasepsiyon yöntemi kullanmadan, düzenli cinsel ilişkide (haftada iki ya da üç kez) bulunmalarına rağmen gebelik oluşmaması ya da gebeliğin sürdürülememesi olarak tanımlanmaktadır.⁵⁻⁷ Dünyada, üreme çağındaki çiftlerin %10-15'inin infertilite sorunu yaşadığı ve yaklaşık 80 milyondan fazla kişinin infertiliteden etkilendiği bildirilmektedir.³ Ülkemizde ise 15-49 yaş arasında hiç çocuk sahibi olmayan ve çocuk sahibi olması mümkün olmayan evli kadınların oranının %11,2 olduğu tespit edilmiştir.⁸ Çağımızın önemli sorunlarından biri olan ve birçok çifti etkileyen infertilite olgularının yaklaşık %40'ı kadınlara, %40'ı da erkeklere aitken geriye kalan %20'si ise kombine nedenlerden oluşmaktadır.⁵ Üreme yeteneği, cinsel kimlik hakkındaki kültürel ve sosyal inançlara bağlı olduğu için bu konuda başarısız olmak, infertil bireylerin kadın ve erkeklik algısını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu etkilenmenin sonucu olarak damgalanma, dışlanma, aile içi şiddet ve evlilik ilişkilerinde bozulmalar ortaya çıkmaktadır.^{9,10} İnfertilite her iki cinsiyeti etkilemesine rağmen ataerkil toplumlarda, sosyal baskılarının etkisi ile kadınlar, daha çok suçluluk duygusu hissetmekte ve farklı şiddet türlerine maruz kalabilmektedirler.^{10,11} Yurt dışı ve yurt içinde yapılan çalışmalar incelendiğinde, infertilite nedeni ile kadınların aile içi şiddete, çoğunlukla da psikolojik ve sözel şiddet türlerine maruz kaldıkları bildirilmiştir.^{1,10-20} İnfertilitede şiddeti ortaya çıkarabilecek ve artırabilecek birçok neden bulunmaktadır. Bu nedenler çiftlerden birinin işsiz olması, ekonomik durumlarının kötü olması, infertilite süresinin ve tedavi süresinin uzaması olarak sıralanmaktadır.²⁰ Sonuç olarak, bu nedenlerin tümü infertil çiftlerin sosyal yaşamını, psikolojik durumlarını, gelecek planlarını, yaşam kalitelerini olumsuz yönde etkilemektedir.^{20,21} Bu süreçte yeterli sosyal desteği olmayan çiftler, anksiyete ve yaşadıkları stres ile baş edemedikleri durumlarda şiddete başvurabiliyor ya da maruz kalabiliyorlar.

Çiftlerin ihtiyaçlarındaki değişimleri tespit edecek, çiftleri gözlemleyecek, bilgi ve sosyal destek sağlayacak en önemli sağlık profesyonelleri hemşi-

relerdir.⁶ İnfertilite hemşirelerinin, tıbbi bakımdaki rolü ile birlikte; psikolojik destek, kalite güvencesi, koordinatör, eğitmen/danışman, hasta hakları savunucusu, destekleyici, yönetici ve araştırmacı gibi rolleri bulunmaktadır.²¹ İnfertil çiftin tedavi sürecinde hemşire, bütüncül bir yaklaşım sergilemeli ve şiddete yönelik duyarlı olmalıdır. Aynı zamanda infertilite tedavi sürecinde sağlık profesyonellerinin, şiddet konusunda duyarlılıklarının olması, şiddet olgularının erken dönemde fark edilmesi açısından önemli olacaktır. Bu araştırmada, çocuk sahibi olamayan kadınların, şiddete maruz kalma durumlarını belirlemek amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

ARAŞTIRMANIN TİPİ

Bu araştırma, çocuk sahibi olamayan kadınların şiddete maruz kalma durumlarını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

ARAŞTIRMANIN YERİ VE ZAMANI

Araştırma, Ocak 2017-Temmuz 2018 tarihleri arasında, Mersin il merkezinde bulunan bir üniversite hastanesinin yardımcı üreme teknikleri polikliniğinde yapıldı.

ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini, araştırmanın yürütüldüğü tarih aralığında merkeze başvuran 138 infertil kadın oluşturdu. Örneklem seçimine gidilmeden, evrenin tamamına ulaşılması planlandı. Ancak kadınların gönüllüğü göz önüne alındığında, araştırmaya katılmayı kabul etmeyen yedi kadın çalışma dışı bırakılarak 131 infertil kadın ile çalışma tamamlandı.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırma verileri, konuya ilişkin literatür taraması sonucunda kadınların tanıtıcı özellikleri; obstetrik ve infertilite öyküsü, şiddete maruz kalmaya ve şiddet türlerini belirlemeye yönelik oluşturulan, araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu kullanılarak toplandı.^{1,10,11,15} Araştırmacılar tarafından oluşturulan anket formu, alanında uzman olan beş öğretim üyesine gönderilerek uzman görüşü alındı. Araştırmanın bağımlı değişkenlerini, şiddete maruz kalma ve şiddet

türleri; bağımsız değişkenlerini ise yaş, cinsiyet, gelir durumu, infertilite süresi ve infertilite tipi oluşturdu. Toplam 21 sorudan oluşan anket formu, araştırmanın yapıldığı merkezin boş bir odasında yüz yüze görüşme tekniği ile uygulandı. Araştırmaya katılan kadınlara, anket formunun uygulanması yaklaşık 10-15 dakika sürdü.

VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Veriler, bilgisayar ortamında SPSS for Windows 20.0 paket programı kullanılarak değerlendirildi. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistikler ile ki-kare ve students t-önemlilik testleri kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Araştırma, bilimsel ilkeler ve evrensel etik ilkelere uygun olarak yürütülmüştür. Veri toplama araçları

uygulanmadan önce 23 Haziran 2017 tarihli 2017/32 sayılı karar ile etik kurul onayı ve kurum izinleri alındı. Araştırmacı tarafından, araştırmanın amacı ve yöntemi açıklanarak, araştırmaya katılımın tamamen gönüllülük esasına dayandığı ve istediklerinde araştırmadan çekilebilecekleri belirtildi. Veriler, Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uygun olarak toplandı.

BULGULAR

Araştırma dahilinde, şiddete maruz kalan 41 kadının yaş ortalamasının $32,3 \pm 6,8$ olduğu belirlenmiştir. Kadınların öğrenim düzeyi ($p=0,000$); çalışma durumu ($p=0,008$); eşin öğrenim düzeyi ($p=0,004$); aylık gelir algısı ($p=0,013$); aile tipi ($p=0,003$) ile şiddete maruz kalma durumları arasındaki ilişkinin, istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Araştırmada yaş ($p=0,143$) ve eşinin gelir getiren bir işte çalışma durumu ($p=0,415$) ile kadınların şiddete maruz kalma

TABLO 1: İnfertil kadınların sosyodemografik özellikleri.

Özellikler	Şiddet var		Şiddet yok		Test değeri
Yaş	$\bar{X} \pm SS$		$\bar{X} \pm SS$		t=0,29
	32,3±6,8		32,0±6,2		p=0,143
Öğrenim düzeyi	n	%	n	%	%
Okur yazar	12	80,0	3	20,0	$\chi^2=21,5$
İlköğretim mezunu	9	37,5	15	62,5	p<0,001
Lise mezunu	8	21,6	29	78,4	
Üniversite mezunu	12	21,8	43	78,2	
Gelir getiren bir işte çalışma durumu					
Çalışıyor	17	22,4	59	77,6	$\chi^2=6,71$
Çalışmıyor	24	43,6	31	56,4	p=0,008
Eşin öğrenim düzeyi					
Okur yazar	8	72,7	3	27,3	$\chi^2=13,0$
İlköğretim mezunu	11	42,3	15	57,7	p=0,004
Lise mezunu	11	25,0	33	75,0	
Üniversite mezunu	11	22,0	39	78,0	
Eşin gelir getiren bir işte çalışma durumu					
Çalışıyor	36	32,1	76	67,9	$\chi^2=0,25$
Çalışmıyor	5	26,3	14	73,7	p=0,415
Aylık gelir algısı					
Düşük	8	53,3	7	46,7	$\chi^2=8,71$
Orta	21	23,3	69	76,7	p=0,013
İyi	12	46,2	14	53,8	
Aile tipi					
Çekirdek aile	26	25,0	78	75,0	$\chi^2=9,30$
Geniş aile	15	55,6	12	44,4	p=0,003

durumları arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır (Tablo 1). Araştırmada kadının ve eşinin öğrenim düzeyleri yükseldikçe, kadın gelir getiren bir işte çalıştıkça ve gelir algısı yükseldikçe şiddete maruz kalma durumlarının daha düşük olduğu belirlenmiştir. Geniş aile yapısına sahip olan kadınların, daha fazla şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır.

Araştırmada şiddete maruz kalan kadınların, çocuk sahibi olamama yılı ortalaması $2,02 \pm 1,3$; tedavi deneme sayısı ortalamasının $1,8 \pm 1,6$ olduğu belirlenmiştir. Şiddete maruz kalan 41 kadının 15 (%46,9)'i primer infertil, 13 (%34,2) kadının da tedavi öyküsü bulunmamaktadır. Şiddete maruz kalan 41 kadının 3 (%50)'ü infertilite sorununun erkeğe ait nedenlerden kaynaklı olduğunu ifade etmiştir. Kadınların infertilite tipi ile şiddete maruz kalma durumları arasındaki ilişkinin, anlamlı olduğu saptanmıştır ($p=0,026$). Primer infertilite tanısı konan kadınlarda, şiddetin daha fazla olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya dahil olan kadınların daha önce tedavi olma öyküsü ($p=0,397$) ve infertilite nedeni ($p=0,060$) ile şiddete maruz kalma durumları arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamsız olduğu belirlenmiştir (Tablo 2).

Şiddete maruz kalan 41 kadından 26 (%63,4)'sının psikolojik şiddete maruz kaldığı, 41 kadının 22 (%53,6)'sinin de aile (kayınvalide, akraba vb.) tarafından küçümsenme, dışlanma, lakap takma gibi davranışlarla şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir (Tablo 3).

TARTIŞMA

Kadına yönelik şiddet, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de güncelliğini koruyarak toplumsal bir sorun olmaya devam etmektedir. Kadına yönelik şiddet, hangi nedenle olursa olsun, kabul edilemeyen bir insan hakkı ihlalidir. DSÖ raporuna göre, her üç kadından birinin, yaşamlarının herhangi bir döneminde şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir.³ İnfertilite, ataerkil toplumlarda, çoğunlukla kadının sorumlu tutulduğu ve şiddete maruz kalmada risk faktörü olarak görüldüğü önemli bir toplumsal sorundur. Kadına yönelik şiddetin arkasındaki en önemli neden, toplumsal cinsiyet rol beklentileri ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğidir. Bu bağlamda infertilite, kimden kaynaklanırsa kaynaklansın, tedavi sürecinde kadınlar, toplumsal eşitsizliklerden daha fazla etkilenmekte ve şiddete maruz kalmaktadırlar.^{5,12} Yurt içi ve yurt dışı çalışmalar incelendiğinde, infertil kadınların şiddete

TABLO 2: İnfertil kadınların infertiliteye ilişkin özelliklerinin dağılımı.

Özellikler	Şiddet var		Şiddet yok		İstatistiksel değer
	$\bar{X} \pm SS$		$\bar{X} \pm SS$		
Çocuk sahibi olamama yılı	$2,02 \pm 1,3$		$2,47 \pm 0,5$		$t=0,368$ $p=0,453$
Tedavi deneme sayısı	$1,8 \pm 1,6$		$1,10 \pm 1,8$		$t=0,225$ $p=0,560$
İnfertilite tipi	n	%	n	%	
Primer infertilite	15	46,9	17	53,1	$\chi^2=4,77$
Sekonder infertilite	26	26,3	73	73,7	$p=0,026$
Daha önce tedavi öyküsü					
Var	28	30,1	65	69,9	$\chi^2=0,21$
Yok	13	34,2	25	65,8	$p=0,397$
İnfertilite nedeni					
Kadına ait nedenler	5	14,3	30	85,7	$\chi^2=7,40$
Erkeğe ait nedenler	3	50,0	3	50,0	$p=0,060$
Kadın ve erkeğe ait nedenler	5	29,4	12	70,6	
Açıklanamayan nedenler	28	38,4	45	61,6	

TABLO 3: İnfertil kadınlara uygulanan şiddet türleri (n=41)

Şiddet türleri	n	%
Fiziksel şiddet	6	14,6
Psikolojik şiddet	26	63,4
Ekonomik şiddet	6	14,6
Cinsel şiddet	3	7,4
Şiddeti uygulayan kişi		
Eş	6	14,6
Aile (kayınvalide, akraba vb.)	22	53,6
Sağlık personeli	13	31,8

maruz kalma oranlarının %31-78 arasında olduğu tespit edilmiştir.^{1,10-20} Araştırmamıza dahil olan kadınların %31,2'sinin şiddete maruz kaldıkları, şiddete maruz kalan kadınların çoğunlukla da psikolojik şiddet türüne maruz kaldıkları saptanmıştır. Rahebi ve ark. yaptıkları çalışmada, infertil kadınların %70'inin psikolojik şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir.¹³ Ardabil ve ark. yaptıkları benzer bir çalışmada infertil kadınların %33,8'inin psikolojik şiddete, %14'ünün ise fiziksel şiddete maruz kaldıklarını saptamıştır.¹⁴ Yıldızhan'ın yapmış olduğu çalışmada kadınların %33,6'sının aile içi şiddete maruz kaldıkları en sık karşılaşılan şiddet türlerinin de psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet olarak sıralandığı belirlenmiştir.¹⁵ Ameh ve ark. tarafından yapılan çalışmada, infertil kadınlarda, en sık olarak psikolojik şiddetin görüldüğü saptanmıştır. Araştırmada, kadınların yarısından fazlasının (%53,6), şiddeti uygulayan kişinin aile üyelerinden (kayınvalide, anne vb.) oluştuğunu ifade ettikleri belirlenmiştir.¹⁶ Yapılan çalışmalar ile araştırmamızın sonuçlarının benzer olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar, günümüzde hâlen infertiliteden kadınların sorumlu tutulduğunu yansıtan ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini gösteren önemli bir sonuçtur. Çalışmalar incelendiğinde en sık karşılaşılan şiddet türünün, psikolojik şiddet türü olması dikkat çekici bir bulgudur. Zor ve zahmetli bir süreç olan infertilite tedavi süreci, özellikle kadına karşı anlayışlı ve hassas davranılması gereken bir dönemdir. Bu dönemde kadına karşı uygulanan şiddet, tedavi sürecini de olumsuz yönde etkileyebilecektir. Bu nedenle aile ve sağlık personelinin, gereken duyarlılığı göstermesi oldukça önemlidir.

Şiddet kültür, dini inanış, ülke politikaları, ekonomi ve daha pek çok faktörden etkilenen bir olgu olup, risk faktörlerini belirlemeye yönelik yapılan araştırmalar incelendiğinde eğitim seviyesinin, gelir durumunun, gelir getiren bir işte çalışma durumunun etkili olduğu belirlenmiştir. Kadınların toplumsal statüsünün düşük olması, yeterli sosyal desteğin olmaması sosyal ekonomik dengesizliklere yol açmakta ve kadının şiddete maruz kalması için zemin hazırlamaktadır. Araştırmamızda kadınların ve eşlerinin öğrenim düzeylerinin düşük olmasının, düşük gelir düzeyine sahip olmasının, geniş aile yapısına sahip ve primer infertil olmasının şiddete maruz kalma durumlarında etkili olduğu saptanmıştır. Çelik ve Kırca'nın yapmış oldukları benzer çalışmada, eşin öğrenim düzeyi, çalışma durumu ve gelir algısının, primer infertilite ile şiddet arasında anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir.¹⁷ Sami ve Ali'nin Pakistan'da yapmış oldukları çalışmada ise eşin öğrenim düzeyi ile çalışma durumunun, şiddet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisinin olduğu saptanmıştır.¹⁸ Aduloju'nun çalışmasında işsizlik, primer infertilite ve infertilite süresinin uzaması şiddetle ilişkili bulunmuştur.¹⁹ Yapılan çalışmalarda eğitim düzeyi düşük, ekonomik durumu kötü olan kadınların şiddete daha fazla maruz kaldıkları saptanmıştır.^{22,23} Araştırmamızın sonuçları, çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Bu sonuca göre ekonomik güce sahip olmanın, karar verme gücünü ve kendine olan özgüvenini artıran dolayısıyla şiddeti azaltan bir faktör olduğunu düşündürmektedir. Bu bağlamda kadının ve erkeğin, eğitim düzeyi yükseldikçe ve gelir düzeyi arttıkça şiddete maruz kalma olasılığı azalmaktadır. Bununla birlikte geniş aile yapısına sahip olan bireylerde şiddetin daha fazla olması, infertil çiftlere ve duruma müdahale edilmesi ile ilişkilendirilebilir. Primer infertilite de şiddete maruz kalma durumu hiç çocuğunun olmaması, hiç gebelik yaşayamaması, uzun süren tedavi başarısızlıkları, umutsuzlukların ve sosyal baskının artmasından kaynaklı olduğunu düşündürmektedir.

SONUÇ

Araştırmamızda kadınların %31,2'sinin şiddete maruz kaldıkları, şiddete maruz kalan kadınların da yarısından fazlasının (%63,4) psikolojik şiddete maruz

kaldıkları belirlenmiştir. Kadının ve eşinin öğrenim düzeyinin, gelir durumunun, aile tipinin ve infertilite tipinin şiddete maruz kalmada etkili risk faktörleri olduğu saptanmıştır. Hemşire olarak, şiddet bağlamında infertilitenin de önemli bir risk faktörü olduğu gözardı edilmemelidir. Bununla birlikte özel ve incinebilir bir grup olan infertil kadınlar, şiddet açısından gözlemlenmeli, bütüncül bir yaklaşım sergilenmeli, empatik yaklaşılmalı, danışmanlık sürecinde sosyal destek sürdürülmelidir. Neden her ne olursa olsun, kadınların toplumsal cinsiyet eşitsizliğine maruz kaldığı unutulmamalı, bu konuya yönelik farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Bu bağlamda konuya ilişkin nitel çalışmaların ve infertil erkeklere yönelik çalışmaların yapılması önerilerinde bulunulmuştur.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi

alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: Tuba Güner Emül; **Tasarım:** Tuba Güner Emül, Aysu Buldum; **Denetleme/Danışmanlık:** Tuba Güner Emül; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** Tuba Güner Emül, Aysu Buldum; **Analiz ve/veya Yorum:** Asiye Uzel; **Kaynak Taraması:** Asiye Uzel; **Makalenin Yazımı:** Tuba Güner Emül; **Eleştirel İnceleme:** Tuba Güner Emül, Aysu Buldum; **Kaynaklar ve Fon Sağlama:** Asiye Uzel.

KAYNAKLAR

- Farzadi L, Ghasemzadeh A, Asl ZB, Mahini IM, Shirdel H. Intimate partner violence against infertile women. *J Clin Res Gov.* 2014;4:147-51.
- Dağlar G, Bilgiç D, Demirel G. Attitudes of midwifery and nursing students attitudes towards violence against women. *DEUHFED.* 2017;10(4):220-8.
- World Health Organization (WHO 2013). Global and regional estimates of violence against women: Prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence. (Erişim Tarihi: 14 Ocak 2020). [\[Link\]](#)
- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü; 2015.
- Beji NK. [Infertility]. Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 1. baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri; 2015.
- Taşkın L. [Doğum ve kadın sağlığı hemşireliği]. 14. baskı. İstanbul: Akademisyen; 2016.
- Deka PK, Sarma S. Psychological aspects of infertility. *BJMP.* 2010;3(3):336-8.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü; 2018.
- Topdemir KO. [Infertility and its socio-cultural impacts]. *İnsanbil Dergisi.* 2012;1(1):27-38.
- Akyüz A, Seven M, Şahiner G, Bilal B. Studying the effect of infertility on marital violence in Turkish women. *Int J Fertil Steril.* 2013;6(4):286-93. [\[PubMed\]](#)
- Onat G, Beji NK. Effects of infertility on gender differences in marital relationship and quality of life : a case control study of Turkish couples. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 2012;165(2):243-8. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
- Peterson BD, Newton CR, Rosen KH. Examining the congruence between couples perceived infertility-related stress and its relationship to depression and marital adjustment in infertile men and women. *Family Process.* 2003;42(1):59-70. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
- Rahebi SM, Rahnavardi M, Chamani-Rezaie S, Nazari M, Sabetghadam S. Relationship between domestic violence and infertility. *East Mediterr Health J.* 2019;25(8):537-42. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
- Ardabily HE, Moghadam ZB, Salsali M, Ramezanzadeh F, Nedjat S. [Prevalence and risk factors for domestic violence against infertile women in an Iranian setting]. *Int J Gynaecol Obstet.* 2011;112(1):15-7. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
- Yıldızhan R, Adalı E, Kulusarı A, Kurdoğlu M, Yıldızhan B, Sahin G. Domestic violence against infertile women in a Turkish setting. *Int J Gynaecol Obstet.* 2009;104(2):110-2. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
- Ameh N, Kene TS, Onuh SO, Okohue JE, Umeora DU, Anozie OB. Burden of domestic violence amongst infertile women attending infertility clinics in Nigeria. *Niger J Med* 2007;16(4):375-7. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
- Çelik AS, Kırca N. Prevalence and risk factors for domestic violence against infertile women in a Turkish setting. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 2018;231:111-6. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)
- Sami N, Ali TS. Domestic violence against infertile women in Karachi, Pakistan]. *Asian Review of Social Sciences.* 2012;1(1):15-20.
- Aduloju PO, Olagbujı NB, Olofinbiyi AB, Awoleke JO. Prevalence and predictors of intimate partner violence among women attending infertility clinic in south-western Nigeria. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 2015;188:66-9. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#)

20. Kırca N, Pasinliođlu T. [Psychosocial problems in infertility treatment]. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar* 2013;5(2):162-78. [[Crossref](#)]
21. Yanikkerem E, Kavlak O, Sevil Ü. [The problems experienced by infertile couples and nursing approach]. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 2008;11(4):112-21.
22. Tanrıverdi G, Şıpkın S. [Effect of educational level of women on the domestic violence at Primary Health Care Unities in Canakkale.] *Fırat Tıp Dergisi*. 2008;13(3):183-7.
23. Yanık A, Hanbaba Z, Soygör S, Ayaltı B, Dođan M. [Evaluation of violent behavior against women: evidence from Turkey]. *Electronic Journal of Vocational Colleges*. 2014;4(4):104-11. [[Crossref](#)]